

T.
A.
ET

DEN STORA VREDEN.

Det var ursprungligen meningen att vårt decemberrum skulle bli sexton-sidigt och då skulle vi ägna någon artikel åt minnet av vår förra året avlidne store norrlandsskildrare, Olof Högberg. Emellertid gick det icke såsom vi hade planerat — orsaken har ni fått reda på.

Då våra dagliga tidningars julnummer innehöllo skildringar om Den stora vredens författare, kanske det är överflödigt att f. n. komma med någon skildring i vår tidning. Vi skola avvakta ett annat tillfälle.

För dagen skola vi visa prov på Olof Högbergs skrivsätt och diktkonst genom att återgiva ett par kapitel ur hans böcker, varvid är att märka, att berättelserna icke äro ett avslutat helt utan ingå som led i samhöriga serier.

Men först några inledande ord.

År 1905 erhöll den då 50-årige författaren Olof Högberg tidningen Iduns stora pris i en av tidningen anordnad pristävling. Det belönade verket hade titeln »Den stora vreden» och omfattade berättelser från slutet av storhetstiden, till vilka förf. samlat motiv i den skatt av sägner och muntliga traditioner, som ännu levde kvar i Ångermanland. Historiker och diktare ha betygat, vilka rika fyndigheter för forskning och dikt, som »Den stora vreden» rymmer och som ännu är oarbetad. Det digra verket i tre delar, av vilka även ett sammandrag utgivits, har aldrig nått någon vidsträckt folkgunst men det giver en den väldigaste och skönaste utsikt över norrländsk natur och kultur under en av de mest skickesdigra perioderna i vårt lands historia, som någon upprullat.

Tre män om en hustru.

Natt och dag genom åren dånade i fjärran stora ofredens åskor. Då och då förde ryktets vindstöt en vilsekommen, nedslående skräll över de avlägsna och ensliga bygderna nordefter Bottnens älvar och fjärdar.

Olof Högberg.

Byamännen i Lövik, Skålsäter och Start-Nor vid Ångermanälvens norra strand hade tillskjutit sitt femte torp som lega åt femte båtsmannen. Han gifte sig med torparns unga dotter i skogsbacken, blev när henne några dagar och for ut i kriget. Inom natt och år förkunnade ryktet hans död.

Hustrun hade ännu icke gråtit ut, då rotemannen, fader Mates, böjd och grånad, kom och sade:

»Grels, karl din, är död och en skall åter ut med båtsman. Vi stå inte ut med att så här är efter år tillskjuta torp åt änkor efter alla, som gå åt. Du får lämna torpet, men vill du gifta dig med den nye Grelsen, som skall ut, så må det vara.»

Här fanns just intet att välja på. Änkan höll bröllop med den nye Grelsen och fattade tycke även för honom. Dock blev han icke länge när henne. Han for ut, och innan året var gånget, spordes budskap om hans död.

Åter grät båtsmanshustrun sin sorgfår. Och åter kom rotemannen Mates, ännu mera böjd och grå, till torpet och sade:

»Grels, andra karlen din, är död som du vet, och vi få rusta båtsman igen. En har inte rygg att tillskjuta nya torp år-

ligen års. Antingen får du gå ifrån torpet eller gifta dig med den nye Grelsen, som skall ut.»

För tredje gången inom tre års tid fick människan lov att gå i brudsång. Hon fäste sig dock rätt väl vid den tredje Grelsen, så litet hugnad hon hade av honom. Även han kom ut och väl var året gånget, då hon med tre barn i stugan sporde ryktet om hans död.

Mörkt såg det ut för rotebönderna att nu få tag i en båtsman. Då all råd syntes ute, tänkte de sins emellan utlotta den, som skulle taga tröjan och lämna sin skattejord i vanhävd. Men gångne voro ej alla de nödens barn, som dessa tider voro redo att sälja liv och lemmar för bröd och kläder, i bergfast hopp, att fattige soldaten, oskyldigt fallen för kung och land, hade rätt att komma till Gud. Det blev nu satt i fråga att bortgifta den trefaldiga änkan för fjärde gången. Då hände sig, att hennes män återkommo alla tre i sällskap, friska och sunda och endast obetydligt vanföra.

Nu är det sagt, att ingen är den andres broder i havet, men detsamma gällde i dessa tider även om landbacken. Ett torp och en huld maka släpptes ej i brödfång nu. Strid uppstod om kvinnan och torpet. De tre äkta männen och deras gemensamma hustru kommo till husförhör inför de välaktade sexmännen i kyrkorådet. Ordet fördes där av prosten högvördig Andreas Asp, även han böjd och grå under tidens många slag.

Efter allvarlig bön om den nåd och visdom, som kunde fordras för en så kin-kig *casus*, frågade han kvinnan:

»Ho vill du hava av dessa tre män?»

Det beskedet kunde ej uppfiskas ur hennes tåreflöden. De tre stodo hennes hjärta nära, var på sitt särskilda vis.

Knuten kunde icke lösas genom hustruns val, och herr Andreas vände sig nu till männen.

»Vad har du att säga i saken?» tillspordes förste Grelsen och han svarade:

(Forts. å sid. 2.)

Forts. fr. sid. 1.

»Jag står på äldsta kontraktet, som äldst är. På det viset är det jag, som skall ha kvinnan och torpet.»

»Vad har du att säga?» tillspordes siste Grelsen och han svarade:

»Jag håller mig till sista kontraktet, som sist är. På det viset är det jag, som skall ha kvinnan och torpet.»

»Vad säger äntligen du?» lydde frågan till mellersta Grelsen och han utlät sig så:

»Ja, om någon skall ha kvinnan och torpet, så är det tydligen jag. De andra ha lika rätt bägge två, det hör I med hörande öron. Och som kvinnan inte kan gå till tvegifte mellan dem, så får I gå mellersta vägen och ge mig både kvinnan och torpet.»

I sin stora villrådighet och okunnighet dömde kyrkorådet så, att mellersta Grelsen fick rätt, tog kvinnan och gick.

En spöksyn ur fornsagan.

Den sköna och stolta fru Sigrid Sofia av Möinichen-Kolderup på Junkersdals sätesgård satt i höganlofts bur med drömmande mörkögon över blomstersolig högsommarkväll, gullkrönta fjälltinnar och djupt under dem i dalen mot branta fjällstup en becksvart krok av Saltenfjord.

Ryggande av häpnad varnade hon på vägen till gårds en syn så svåra sällsam.

»Du, Björn, kom hit och se! Vad i fridens namn är detta?» ropade hon till sin man.

Handelsfursten och fylkesbonden Björn Randulf, rikaste mannen norr om Dovre, kom ut i buren, såg och häpnade. Med handen i bäge över pannan utbrast han: »Ser jag en spöksyn ur sagan? Hela långa raden älgar till gårds som trädde på ett snöre? Och folk på ryggen och stora packor? Ser du också likt?»

»Ja, Guds död gör jag så! Älger syns det som, och folk och stora klövjor!»

Båda stirrade tysta en stund på det sällsamma tåget, som sträckte fram mot gården under hörbart knäppande trav. Därnere och utomkring larmade gårdsfolket i skrämselfrop till hundarnes het-siga skall, som övergick till ångestgnäll, allting så beklämmande att höra.

Man urskilde snart de fyra ryttare, uppsüttna gränslösa över manken på de fyra främsta av de svartbruna, ståtligt hornkrönta djuren, som följde gemensam ledtöm hela raden utefter. De tre bakre ryttarna syntes som fjällbönder, grova, väderbitna, seniga, tarvligt utstyrda i sina brokor och tröjor av getskinn med nött hårsida utåt. Den fjärde åter, vär-

dad som han var i sin bruna älghudsdräkt och späd och fin, syntes snarast som en förnämlig borgare. Tåget kom fram mot den fyrkantigt kringbyggda gårdens huvudport under loftet och stannade. Husfolket, som larmat utanför, drog sig under stoj och hundgnäll inåt gården, stängde porten hastigt med dubbel slagbom. Helt allvarlig till sinnes, men utan att förråda sin skrämselfrop, nedfällde husfrun loffstret på dess gångjärn och ropade med skapligen stadgad röst:

»Vem där? Vem kommer så till gårds?»

Den främste ryttaren såg upp, förde älghudshandsken belevat hälsande till läderhättan och sade:

»Ädla fruga, vi ären redeliga handelsmän av Sverige!»

»Vad viljen I här?»

»Byta, handla, avtala köpenskap.»

»Vad är det för byte och handel?»

»Det varder jag sägande, när vi säl komma till gårds och språka.»

Skrömtevarslet svarade sålunda rätt beskedligt på tal och gjorde ingen min att upplösa sig i väder. Fru Sigrid Sofia och Björn voro lugnade för det värsta.

»Ha de slike hästar nu om tider i Sverige?» sporde hon vidare i ändrad tonart.

»Ja, vi havom väl så», tyckte den fasta vålnaden.

»Det var mig märkeligt, högst märkeligt!»

»Än märkeligare ting kan jag mäla, när vi bjudits välkomne och fått bänka oss.»

»Detta är då något nytt påkommet?»

»Icke så! Mina män veta, att deras fäder haft slika klövjeök i alla tider. Men få vi nu klövja av och leda dem till bete i löskog? Är man sinnad nu som förr på Junkersdal att öppna porten för trötte långvägamän?»

»Haven i då någon passbord att visa?»

»En okänd sak för mig. Vad är det för slag?»

»Något skriftligt uppå, att I haven iätte tron och rätt ärende och rätte överhetens loven att fara fram i landet?»

»Vartill tjänar folk emellan dylikt grej?»

»Veten I då ej, att ofrid är rådande landen emellan?»

»Sja, ingen ofrid ha vi mött.»

»Haven I ej heller lagt ut eder skyldiga tull?»

»Sja, vad är det för slags tull? Ingen har prejat oss på sådan.»

»Vilka vägar han I då farit?»

»Inga vägar alls! Rakt över gråbruna fjällryggen, förstås.»

»Vilken är den herre, som detta talar?»

Emanuel Bredman är mitt namn, mig till heder, ingen till skam!»

»Må det!» utbrast husfrun med lättnad och glädje. »Även här i Norge ha vi sport mycket gott om det namnet. Varen då välkomne! Porten skall strax öppnas. Säg vårt folk, att klövjorna bäras in på större torkboden. Älgarna må herrrens män leda efter stigen till aspgärdet, som synes där. Björn lille, du, gå ned och tag emot den lärde och berömlige herren av Sverige och hans redelige män!»

Husfrun på Junkersdal var vida känd för härsklustnad i jämbredd med förmåga att vinna hjärtan. Alla förstod hon att göra till sina vänner, allt gick också efter hennes pipa här i landet nord över. Med ögon, fuktade av rörelsens glimt, ströko främlingarna av sina hattar som för en drottning, och själva den styve herren på Junkersdal gick åstad, liksom satt i rörelse av en hemlig drivjäder.

En stund senare stod han med det lugna husfolket utom porten kring de från fornsagan nedstigande klövjeöken, som undfägnades med smekningar och kornbröd under livligt samspråk med deras avsuttna ryttare. De svenske urfinnarne i skogsmarkerna öster om fjällen, upplyste den främmande herren, hade av åldriga tider underhållit denna stam av tama älgar genom deras korsning under lötestiden med samma djurslag i vilda tillståndet, en snabbfotad, kraftig, lättfödd och framtagsen stam av klövjeök utan like över all världen.

Den norske handelsfursten stod alldeles hänryckt över detta makalösa uppslag till samfärdsel. Knappast mindre förvånades han över djurens väldiga klövjor, stora och många knippen av de gävaste hudar, skogsfågel i en ändlös rad rymliga spjälkruckar; lodbössor flere tolfter; spik, liar, saxar och annat eggjärn och eljes en mångfald av smiden; lärftspackor, vadmal, ull och frestande nätta, små slöjdeting av variehanda slag. Det mesta föll Junkersdalingen och hans gårdsfolk väl i smaken. Och innan man visste ordet av, hade från omnejden samlats folk till en strykande marknad i boden. Efter två timmar hade främlingarne omsatt hela foran i reda pengar eller landets redbara alster i utbyte.

Atelier Holmer

Tel. 2998. — Storgatan 18.

All modern fotografering, förstoringar och gruppffotograferingar utföres.

JUBILERANDE LOGER.

Såsom vi i korthet nämnde i föreg. nummer av denna tidning har logerna Dalens stjärna, Folkets väl, Enighet och Stridshjälten firat 50-årsjubileum. Sedermera har också logen Vaksam i Liden och 292 Samfundets stöd i Häre slutit sig till 50-åringarnas nu rätt stora krets.

Det är omöjligt att lämna några utförligare referat, ehuru detta skulle vara önskvärt. I en del fall hava vi fått nöja oss med tidningsreferaten.

Logen n:r 241 Dalens Stjärna

i Tunadal firade sitt jubileum med ett högtidslogemöte den 20 nov. Detta hölls i fackföreningslokalen, därstädes.

Jubileumsmötet öppnades av L. T. br H. Lindström vilken även hälsade de inbjudna logernas medlemmar samt mötets talare, riksdagsman E. Berg, Eriksdal, välkomna. Logerna Skönborg, Sundhet, Välkomsthemmet, Fredsförbundet, Vivan, Flink och Färdig, Vårblomman, Alnö Framtidshopp, Carlshem samt logen Vårbrodd från Jämtlands norra distriktsloge voro representerade vid mötet.

En deputation från U. L. Dalens Lilja uppvaktade med tal och blommor samt överlämnade en gåva till logen.

Efter att logen tagit en stunds rast besteg riksdagsman Berg talarstolen.

Tal. framhöll betydelsen av godtemplarordens arbete även när det har gällt andra sociala rörelser och framsteg. Man kan nästan säga att utan undantag har de personer, som nu stå i ledande ställning inom kommunala, stats- och politiska institutioner, fått sin skolning inom nykterhetsrörelsen. Ordens bildningsorganisation har blivit ett mönster för andra dylika organisationer. Tal. beklagade det faktum, att våra dagars ungdom blir föremål för propaganda beträffande måttlighetssuperiet. Detta är en farlig sak.

Tro, hopp o. kärlek äro de ledstjärnor som varje ideellt tänkande människa ställer upp för sig. Vi nykterister måste härda oss mot motgångarna. Vi få ej släppa taget för att de män och kvinnor som vi en gång skolat, lämnat oss. Därför, stå stark — fall ej, om också motståndet synes oöverkomligt, vi kan med tron, hoppet och kärleken besegra allt.

Det intressanta föredraget mottogs med kraftiga applåder.

Efter detta sitt tal överlämnade br Berg storlogens diplom för 25-årigt medlemsskap till brr Lauritz Olzén, Viktor Eriksson och Johan Zätterlund. Efter diplomutdelningen upplästes en historik, som upprättats av br Axel Nordin. Av densamma framgick att logen bildades den 10 nov. 1882 av J. A. Schéle, på initiativ av arbetaren N. O. Nylander. Chartermedlemmar voro N. O. Nylander, J. V. Ahlstrand, V. Sahlin, E. P. Näsberg, O. M. Söderlund, Erik Karlsson, E. A. Englund, C. P. Högberg, A. Sandkvist, Maria Nylander, N. Boström, T. H. Sahlin, J. E. Högberg och N. O. Svedin. Logen bildades på Johannedal, men efter en tid förlades dess verksamhet till Tunadal. Den 16 mars 1884 bildades inom logen sjuk- och begravningskassan Stjärnan, vilken dock senare skildes från logen men fortfarande existerar. 1890 konstituerades logens första bibliotek. 1905 bildades U. L. Dalens Lilja av kommissionär O. A. Åström, Sundsvall. Alnösundets föreläsningsförening blev också bildad år 1902 av logen Dalens Stjärna och några grannloger.

Vid mötet förekom dessutom fiolmusik, några dialoger o. dyl. Br C. J. Dahlgren framförde logen Skönborgs lyckönskan till 50-åringen. Distriktsrådets tack framfördes av str Ingrid Söderbom, Sundsvall. Logens nuvarande L. D. är J. V. Öberg.

N:o 176 Folkets Väl och 196 Enighet

hade den 27 nov. gemensam offentlig högtidsfest i Luth. Bönhuset vid Alnö kyrka. Den förra logen residerar annars i Strand och 196:an i Eriksdal.

Båda logerna ha instiftats av grösshandl. J. Th. Jakobsson från Stockholm, den förra den 17 aug. 1882 och den senare den 22 aug. samma år.

Beträffande Folkets Väl förmäler minnesskriften bl. a.: Under de första tolv åren synes arbetet ha gått framåt utan särskilt stora svårigheter, men under åren 1904—1905, då driften låg nere vid Strands och Gustafbergs sågverk, arbetade logen under ogynnsamma förhållanden. Den 30 april 1895 var medlemsantalet endast 18.

Även under senare åren har logen haft svårigheter med sin verksamhet, men en kärntrupp håller dock arbetet igång och hoppas på ljusare tider.

Logens L. D. är br Eric A. Viklund.

I Strand finnes en finfin ungdomsloge under str Hanna Näslunds ledning. Sä-

kert kommer den att tillföra grundloger nya, friska »rekryter».

Bibliotek finnes.

— — —
Beträffande logen Enighet säger samma minnesskrift:

Under de första åren hade logen att glädja sig åt god framgång med stor tillslutning av nya medlemmar. Men det tycktes vara nyfikenhet som drivit skatorna till logen, ty efter några år började den så småningom att minska och 1892 måste arbetet helt läggas ned på grund av för liten anslutning. Detta förhållande varade dock icke så länge. Några intresserade anordnade ett nykterhetsföredrag med redaktör Frösell som talare. Efter detta återupplivades logens arbete, och kan logen Enighet i nuvarande stund glädjas över att vara en av de kraftigare länkarna i ordenskedjan.

Så långt minnesskriften.

Under de senare åren har logen varit i synnerligen god arbetsform och utfört ett stabilt arbete. Mellan jul och nyår meddelade en av logens medlemmar att logen under den senare tiden fått mottaga flera nya, unga medlemmar. Också ett löftesrikt förhållande.

Som L. D. har br Frans Lundqvist strax före jubileet avlöst br Tycko Uhlin, som under flera år utfört ett intresserat arbete för logen.

Ungdomsloge och bibliotek finnes.

Så några ord om logernas jubileumsfest.

Vännen P. A. H. Samuelsson, som vi tillfrågat om mötet ifråga, betecknade detsamma som välbesökt och mycket lyckat.

Hälsningstalet här hölls av br Robert Sundström, varefter Betaniakören, under hr Bergmans ledning, sjöng några sånger.

Därpå följde ett föredrag av kyrkoherde Mellberg. Kyrkoherde Mellberg är, om vi ej äro fel underrättade, blåbandist, och har vid många tillfällen hjälpt våra loger med föredrag i nykterhetsfrågan.

Nästa punkt på det omväxlande och gedigna programmet var solosång av fr. Kjellström, acc. av hr Bengt Dahlqvist.

Komminister Granberg höll sedan ett föredrag på vers, varefter br P. A. H. Samuelsson höll ett föredrag över ämnet »Nykterhet och kultur».

Så kom »ordet fritt», varunder representanter för närliggande loger framförde sin lyckönskan till de jubilerande logerna.

Logen n:o 264 Stridshjälten,

Värsta, höll samma dag sitt jubileums-möte, till vilket kretsens loger hade inbjudits. Mer än 300 personer hade infunnit sig.

Mötet öppnades av logens L. T. br O. Sjöbom, varvid ordens jubileumsritual kom till användning. Utöver ritualens ord höll hr Sjöbom ett anförande, vari tal. betonade den fostrande betydelse logen haft för den kommun den verkat i. Bland de särskilt inbjudna befann sig hr Bror Bodigh, som varit logens förste sekreterare. Dagens högtidstalare, br O. A. Åström, Sundsvall, inbjöds därefter att leda mötets förhandlingar.

En synnerligen högtidlig reception företogs, varvid logen tillfördes tre nya medlemmar. På klareringskort ingick en medlem.

En deputation från platsens u. l. Stridshjäلتens Framtid bringade sin moderorganisation sin hyllning medelst tal och blommor. Br Åström tackade rörd för de ungas hyllning, varvid han bad de unga mottaga och till logens 100-årsjubileum framföra mötets hälsningar.

Logens L. D. br Konrad Högberg föredrog en verksamhetsberättelse över de gångna årens arbete. Logen bildades på initiativ av smeden J. A. Arnell den 27 november 1882 å gamla skolan i Svartvik. Vid instiftelsen, som förrättades av br J. P. Fröberg, antecknades 11 chartermedlemmar, av vilka ovannämnda Bodigh är ende kvarvarande. Medlems-talet ökades fort men många utgingo snart för att bilda nya loger, och en del förlorade intresset när många överspända idéer ej kunde förverkligas.

Efter tio års mödosamt arbete hade medlemssiffran sjukit ihop till blott fyra. Dessa voro br J. P. Bergman, P. O. Blomkvist, P. E. Fors och J. Jonsson. Nu var fråga om logens upplösning. Ett särskilt möte för frågans dryftande var utlyst, men tack vare br J. P. Bergmans kraftiga motstånd blev ingen upplösning utav, utan i stället med tillhjälp av några unga energiska svartviksgodtemplare, börjades en kraftig agitation för värvande av nya medlemmar, och har logen alltsedan ständigt vuxit i inre styrka och utveckling. Logen har i närvarande stund 435 godkända medlemmar och är därmed Sveriges största loge.

Strax efter logens bildande erhöles gamla sockenstugan i Njurunda till möteslokal och då den 1891 nedbrann fick logen hålla sina möten hos br J. P. Bergman. Sedan nya sockenstugan uppförts erhöill logen densamma för sina möten, men då medlemsantalet ökades allt mer och mer, blev logen till sist trångbodd i

denna lokal. Elva unga energiska medlemmar bildade då en byggnadsförening, som arrenderade tomt och å denna uppfördes lokalen Värstaborg, dit logen mot billig hyra inflyttade i maj 1896. Efter att i tio år varit bofast måste logen flytta till följd av den eldsvåda, som härjade lokalen den 18 september 1906.

Midsommardagen 1907 inflyttade logen i sin nyuppförda lokal Värstaborg, stor och rymlig med ett härligt läge i den natursköna Värstaparken. Huset äges av byggnadsföreningen Stridshjälten och kostar i uppförande 13,000 kr.

Ungdomslogen Stridshjäلتens Framtid bildades 1903, och har för närvarande ett icke ringa medlemsantal.

Br Högberg föredrog till sist en hyllningsdikt till veteranernas ära.

Br O. A. Åström höll därefter dagens högtidstal, varvid tal. i ett med stort intresse åhört föredrag belyste nykterhetsrörelsens och då främst godtemplarordens historia genom tiderna.

Ordens diplom för 25-årigt medlemskap överlämnades till följande medlemmar: brr Leander Eriksson, Konrad Bergström, Teodor Johansson, Valter Bergman, Agnar Johansson och Oskar Englund samt str Anna Sjöbom, Anette Berthilsson och Hilma Benjaminsson. Diplomutdelningen, som fick ett högtidligt utförande, verkställdes av br O. A. Åström. Br Åström liknande ordensdiplom med adelsbrev, vilka utdelas för gjorda förtjänster i det godas tjänst.

D. T. br N. O. Englund, en av diplomtagarna, framförde sitt och de övrigas tack för det förtjänstecken de från logen mottagit.

K. T. br J. W. Öberg, Västanå, framförde kretslogens gratulationer till den jubilerande logen.

Under mötets gång förekom musik av violinisterna Bertil Bredberg och Ossian Bångström med str Rut Lindberg vid pianot. Br John Vallgren sjöng ett flertal vackra solosaker.

Det i allo lyckade och högtidliga mötet skall sent glömmas av de som hade förmånen deltaga i detsamma.

Logen n:o 288 Vaksam, Liden,

firade sitt 50-årsjubileum med ett talrikt besökt högtidslogemöte annandag jul.

Logen bildades den 24 dec. 1882, alltså på själva julafton. Br J. A. Kraft från Västergötland instiftade densamma, för-måler minnesskriften. Arbetet nedlades emellertid efter några månader. På initiativ av logen Älvklippan återupptogs arbetet ånyo den 28 april 1889. Det var väl vid detta tillfälle som br Fröberg

från Sundsvall var närvarande och »återupptog» logen.

Ingen av chartermedl. finnes nu med i logen, de flesta ha väl gått över gränsen till det okända. Dock äger logen flera veteraner, av vilka följande voro inbjudna och närvarande: brr Anders Åström, (äldst), P. Söderberg (och Herman Nilsson, ej närvarande) samt str Ingrid Nilsson, Tilda Åström och Anna Skoglund.

Dessa jämte övriga inbjudna och besökande hälsades vid mötets början välkomna av logens L. T. br Olov Jonsson. Då var lokalen, som dagen till ära var festsmyckad med flaggor, grönt och guirlander, fullbesatt. Mötet öppnades och avslutades i enlighet med jubileumsritualen.

D. T. br N. O. Englund höll högtidstalet om Orden och den julklapp denna bygd hade fått i och med logen Vaksams bildande — han syftade på att logen bildats en julafton. Talet formade sig till några historiska återblickar och angav betydelsefulla data och händelser i godtemplarordens historia. Som avslutning reciterade D. T. br Mauritz Enanders ståtliga dikt »Riddargärning».

Under logen Vaksam lyder ungdomslogen Vaksams hopp, men br Adolf Byström som mångårig intendent. Dagen till ära uppviktade en deputation från denna u. l. och bringade grundlogen sin hyllning och ett tack för den hjälp logen givit under de många årens lopp. Och det blev blommor, och ett »svarstal» av D. T.

Str Elsa Åströmsson föredrog på ett utmärkt sätt dikten »Kring fanorna» av Mauritz Sterner.

Till följande medlemmar överlämnades 25-årsdiplom: strr Ida Lind, Beda Åström, Agda Lindgren samt brr Adolv Byström, Leonard Lind, Emanuel Oskarsson, Helmer Hassel och Ferdinand Lindgren, samtliga närvarande. D. T. överlämnade diplomerna med ett kortare anförande. Br Oskarsson tackade djupt rörd för den visade hedersbetygelsen och uppmanade ungdomen att icke svika sitt nykterhetslöfte.

D. S. talade om de krafter som fört godtemplarorden framåt genom tiderna och ägnade veteranerna en hyllning samt framförde distriktlogens lyckönskan till den jubilerande logen.

K. T. br Petrus Jonsson förde kretslogens talan, ehuru han torde ha gjort det med någon tvekan. »Det är inget nöje att vara mantalsskriven i Indal». (Han hänsyftade på överfallet på fjärdingsmannen.) Och i detta sammanhang ville han anklaga nykterhetsfolket, som synes bära skulden till att det blir sämre

ifråga om nykterhetstillståndet — det blir mindre laglig sprit, men mera »olaglig» sådan.

Den gamle veteranen, br O. P. Höglin hade också ordet.

Br E. K. Jansson, tidigare L. D. och nu mångbetrodd kommunalman, beklagade att han liksom många av de äldre medlemmarna icke voro i tillfälle att så flitigt deltaga i logens arbete numera. Men logen har de äldres förtroende — det är ungdomen som nu huvudsakligen uppbär logen. Vi se gärna att våra barn är med i densamma, en uppfattning som även f. d. godtemplare synes dela, ty de sända sina barn till ungdomslogen och grundlogen.

Och så blev det L. T:s tur att avtacka samtliga medverkande och besökande samt uttalade ett önskemål om att oftare få se de äldre medlemmarna på mötena. Gav ungdomen ett erkännande för att de med så stort intresse varit med i förberedelserna för detta jubileums firande.

Unisont sjöngs som avslutning »Från fjärran dunkla tider...»

Men det var inte slut därmed. Ett trevligt program och dukade långbord för thésupé väntade.

Programmet för »senare delen» upptog musik i långa banor — fiol- och pianomusik utfördes också under själva jubileumsmötet av hr Lidhammar och br Oskar Åslin — folkdanser av logens folkdanslag och tvenne teaterstycken, likaledes utförda av logens teateramatörer. Det var stil på det hela.

Ett värdigt firande av ett jubileum, sådant som detta.

Logen n:o 292 Samfundets Stöd

i Häre, Indal, överraskade med en annons i dagspressen att den ämnade fira femtioårsjubileum den 29 dec., alltså på dagen 50 år. (I minnesskriften är ej dato angivet.)

Lokalen var fullsatt till sista plats, när logens L. D. och allt i allo br Petrus Jonsson öppnade festen med att hälsa de tillstädeskomna välkomna. Åtskilliga f. d. medlemmar hade infunnit sig.

En av hr Nordensson i Liden — en av de mera kända allmogespelmännen — komponerat musikstycke utfördes på ett mästertligt sätt av hr Ernst Anell samt fru Henriksson. Indals kyrkokör medverkade med sång.

Högtidstalet hölls av folkskoll. K. A. Bergfors, som särskilt manade kvinnorna att taga aktiv del i arbetet för det sanna och ädla, för hem och fosterland.

Därefter sjöng hr A. Höglund från Östrand en solosång, med acc. av hr Ed-

Hos en trettioåring.

Såsom oskiljaktiga parhästar kuskade D. T. och undertecknad härom dagen till logen Framåt i Viken. Det blev ju visserligen via järnvägen och br Olssons bil, och det »kuskandet» blir ju alltid mera smärtfritt, än om det sker efter hästsvans och bjällerklang.

Vid framkomsten hamnade vi först hos familjen O. G. Jonsson i Finsta. Skulle vi ha tillfredsställt vårt hembygdsvetande — och det gjorde vi också, ehuru jag för min del studerade Torp via prästgården — skulle vi ha gått igenom en lärd avhandling hos Palmen på Ålsta folkhögskola. Nog hade vi fått en förklaring på huru namnet Finsta hade uppkommit. Men samtalet kom huvudsakligen att röra sig om nykterhetstillståndet i Torp, vilket betecknades såsom uruselt. Det var sålunda självklart att logen Framåt hade ett rikt arbetsfält och en ansvarsfull uppgift. Att fostra ungdomen till nykterhet är inte den minsta uppgiften.

Så var det tid att resa till lokalen.

Logen skulle fira sin 30-åriga tillvaro. Närliggande loger hade inbjudits.

Vår första »överblick» av lokalen övertygade oss om att den var väl skött. Det var ljusst — det är inte alltid våra lokaler flödar i ljus. Det var rent och snyggt — det är inte alltid våra lokaler äro det. Och festligt smyckat.

En riktig klenod äger logen i den pulpet, där L. T. härskar med suverän makt.

lund, Skönvik. Fröken Lindgren, Skönvik, sjöng »Silverklingan».

Brr Petrus Jonsson och J. Bäckvall hade utarbetat en intressant historik, vilken föredrogs. Enligt denna hade logen 21 medl. vid bildandet. Efter två månader steg medlemsantalet till 91. Före utgången av år 1883 uppdelades logen i tre loger: Samfundets stöd, Folkets lycka i Hallsta och Österns stjärna i Östanskär.

L. D. har under många år varit br Petrus Jonsson.

Logen har eget ordenshus, bibliotek och ungdomsloge.

Telegram hade anlät från flera håll, bl. a. från landsfiskal A. Carlsson i Njurunda, tidigare medlem av logen.

Hr Carl Jonsson, Strömås, tidigare medlem av logen, framförde sitt tack till logen för den skolning och uppfostran han fått under sitt medlemskap i logen.

Dessutom förekom rikligt med sång, duettsång och musik.

God stämning präglade jubileumsmötet från början till slut.

Dagspressen har berättat om jubileumsmötet i fråga, ehuru det givetvis skulle ha varit åtskilligt att tillägga.

L. T. br N. J. Berglund öppnade mötet och hälsade alla välkomna.

D. T. br Englund höll högtidstalet. Tidningarna ha ref. det i korta drag.

Omedelbart därefter följde diplomutdelning, varvid br Englund gjorde sig till tolk för logen och storlogen samt överlämnade diplom till följande medlemmar, som tillhört orden i över 25 år: str Jenny Nilsson, Hulda Olsson, Kristina Nilsson, Olga Olsson, Hanna Nordlander samt brr P. A. Bjelkström, Valdemar Olsson, L. A. Olsson, Jonas Nilsson, Alfred Nilsson, Jonas Olsson, O. H. Söderberg, Olof Persson och P. A. Sundin. Ett kraftigt besvarat leve utbringades för diplommottagarna och deras tack framfördes av br Jonas Nilsson i Viken.

Brr Anton Högerberg och Johan Eriksson utförde fiol- och pianomusik, som livligt senterades.

En intressant historik hade utarbetats av logens förste sekr., br O. H. Söderberg, som också föredrog densamma. Särskilt utförligt redogjordes för logens bildande och därmed förknippade omständigheter och händelser.

Så följde talens långa rad. Hyllningarna voro legio.

Till programmet hörde vidare musik av medl. från logen Riddar Huss samt en sketch, utförd av logen Framåts medlemmar.

Strax före det vi skulle avlägsna oss från mötet — tåget väntande på oss i Fränsta — framförde br J. Vilson ett tack till D. T. br Englund för hans hållning gent emot storlogens beslut i den s. k. Kalmarfrågan. Enstämmigt och kraftigt instämde mötet i detta tack.

Och så »kuskade» vi hem igen. Ett minne rikare!

Adjutanten.

Besök

C. J. SJÖSTEDTS

Rak- & Frisørsalong

Kyrkogatan 14.

(Snett emot postkontoret)

Tel. 1196.

Kampen mellan ungt och gammalt, optimism och pessimism.

Vid våra jubiléer, åtminstone där de hållas offentliga, får vi erkännande för vårt arbete av personer utanför vår organisation. Så har hänt i flera fall.

Mindre vanligt är väl att vi röna erkännande för vad vi lyckats göra för att motarbeta det nu florerande osunda nöjeslivet. Ett referat införet i Sundsvalls-posten för den 25 november i fjol ger åtminstone ett belägg för att vårt arbete på denna punkt inte är gjort förgäves. Till sitt referat knyter referenten några reflektioner rörande det rubricerade temat, som i första hand har givit oss anledning att klippa referatet i fråga.

»Tirfings» referat har vi tillställt br Fridolf Persson för ett ev. genmäle. (Br Persson är ledare för folkdanslaget ifråga.) Viantog på goda grunder att han inte utan vidare kunde finna sig i »Tirfings» resonemang kring temat optimism och pessimism. Och vi ha också fått ett »genmäle» från denne.

Först lämna vi ordet till »Tirfing», som refererar sålunda:

Logen Samfundets Stöd stod i söndags som arrangör för en alltigenom lyckad propagandafest för S. G. U. och dess program enkannerligen då nöjesprogrammet.

De agerande, ett folkdanslag från Njurunda S. G. U., framförde sina olika nummer med fart och gott humör. Anmärkningar, som skulle kunna göras i vissa detaljer, läggas gärna åsido. Hänförelsen var äkta, därpå kunde man ej ta miste, och den friska, omedelbara glädje, som dessa färgrika gamla folkdanser o-villkorligen gömma på, kom gång på gång till sin fulla rätt. Om bara spelmannen också förstätt att låta sig rycas med.

Hur uppriskande med så mycken ungdomlig entusiasm för det, som vi äldre åtminstone tro vara en motvikt till det allra ytligaste musikflabbet och det själslösa mekaniska grinet. — I ett föredrag av danslagets ledare och instruktör om nutidsungdomens nöjesliv, tog talaren ungdomens parti gent emot dess belackare. Med citat ur Tegnér och Anna Maria Lenngrens dikter visade han hur de äldre, den generation som går, aldrig förstätt en kommande generation, de optimistiska ungdomarna. Så har det varit och så är det än i dag. — Här vore man dock frestad inflika en fråga: Är optimismen alltid representerad av ungdomen? Och är det så säkert att med ålderdomen följer pessimism och ofördragsamhet gent emot de yngre? Skulle frågan ligga så ytligt och enkelt till, då, ja, då vore detta problem inget problem och frågan för länge sedan ur världen. Men det är måhända rätt att ej uttala hårda domar över samma ungdom, som man i alla läger är så beroende av, om något skall bli utträttat och framfört. En alltför riklig husmanskost av gamla danser; ett alltför ensidigt fördömande av de moderna nöjena finner ungdomen till slut ändå som tråkigt moraliserande. Att finna det sunda, det sköna, det för känslö- och själsliv verkliga hygieniska — se där problemet! I S. G. U:s program återfinns man mycket av detta sökande

fram till andlig hälsa. När ett sådant lystringsord kommer från ungdomen själv, då finns det också hopp om hälsa för folket. För att även här visa varat man syftar, bjöds under kvällen på Dan-Andersson-dikter, solosång ur folkviserepertoaren samt några duo för violin och piano.

Samtliga framförde sina saker så flärdfritt och utan alla anspråk, att man blev sympatiskt stämd mot dessa små primadonnor och aktörer. Publikerna var hela tiden med på noterna och avtackade med hjärtliga applåder.

Tirfing.

Br Fridolf Perssons randanmärkningar i sin något tillspetsade form ha följande lydelse:

Det finns tvivlare även i de bästa familjerna. Och därför framställes frågan: »Är optimismen alltid representerad av ungdomen? Och är det så säkert att med ålderdomen följer pessimism?» För mej är det frestande att ge svar och taga konsekvenserna av sin optimistiska inställning. På den första frågan svarar jag ett obetingat ja — därför att optimismen är ungdomens postulat framför annat. Den finns där av naturnödvändighet.

När man talar om ungdom och optimism måste man göra klart för sig, att le ungas längtan och instinkter överuhud bottnar i medfödda kampinstinkter, som i ungdomsåren äro starkt utpräglade. Att jag med citat ur den äldre litteraturen ville visa att den äldre generationen inte förstätt en kommande generation, är riktigt, då det gäller den första frågan. Men därför behöver ju icke »Tirfing» ta på sig en vaktmästares allvarliga min och ankla mig för ytlighet.

Problemet är inte enkelt. Men man skulle säkert komma lösningen ett tuffijät närmare, om brevskrivaren från Indal och de andra tvivlarna kom att deltaga i de stora folkrörelserna och genom dem sökte rikta ungdomens håg och intressen på de idéer, som bygga på uppåttsträvande principer, vilka verka med deras egen inneboende kraft.

I mitt anförande omnämnde jag två grupper av ungdom: de aktiva och dådlystna — idéernas ungdom — och den ungdom, vars livskraft genom ett demoraliserande nöjesliv fått en primitiv inriktning.

Självklart är, att jag tror på den första gruppens ungdom, som jag lärt känna i de folkliga rörelsernas ungdomsorganisationer och i bildningsarbetet. Men också utanför dessa: vid boken och på det fysiska fostrandets område. Den andra gruppen — kaféernas ungdom bl. a. och dem som väl i allmänhet utgöra idrottens svans — det är dem vi skola väcka och vinna för högre uppgifter.

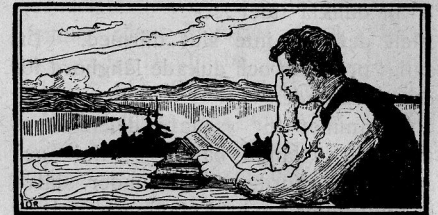
Ifråga om ungdomen och nöjeslivet vägar jag hävda den uppfattningen, att vi måste söka oss fram till enklare nöjesformer. Front mot den nutida nöjesindustrien!, måste bli ungdomens lösen, om den sanna livsglädjen skall kunna lockas fram och vårt känslö- och själsliv skall föras in på sundare banor.

Den andra frågan av Tirfing förefaller vara något konstruerad. I huvudsak framhöll jag i mitt anförande, att de äldre inte såg med förstående ögon på ungdomens nöjesliv. Frågan om de äldres optimism kan emellertid diskuteras. Nog är det väl ändå så, att ungdomslidelserna dämpas med åren? Rik livserfarenhet gör »gubben» lugnare. Tillfredsställelse följer och ofta resignation. Men det är en annan historia. — Jag tackar emellertid för Indalsbrevet.

Fridolf Persson.

Egentligen är det hela inte en »upp-görelse» endast mellan »Tirfing» och D. I. U. Även en tredje part bör vara intresserad av resonemanget. Vad anser den?

Re d.

Litteratur.

Föreläsningbiblioteket, häftet n:o 106 och 107 innehålla bl. a. följande: John B. Gough, en gestalt från nykterhetsrörelsens historiska period, »Kungariket Skåne», Några drag ur Alfred Nobels liv, Syndafloden i nyare forsknings ljus, Logemonografier, Ett par programuppslag, En kulturuppgift för unga nykterhetsvänner, Något om hembygdsvård, Venzel Björkhamen, En ballad om Lameks söner, Ungdomen och jakten efter en världsåskådning, Wavrinskys epok, Ur böcker-nas värld, etc.

Vi hoppas, att alla programkommittéer använda sig av det material som finnes i Föreläsningbiblioteket. Det finnes i alla flesta loger och sändes till L. D.

Bokstugans sista nummer för 1932 är som vanligt värdefullt för alla folkbildningsvänner. I detta n:r finnes bl. a. en studieplan över Nykterhetsrörelsens historia, utarbetad av O. R.

I detta sammanhang vilja vi uppmana alla intresserade att prenumerera på Bokstugan för 1933. Det sker genom att insända 2,75 till Bokstugans exp., Djurs-holm 2. Postgironummer 24886. Kan tre beställare förena sig om en rekv. blir priset 2,50 pr ex.

Från Arbetsfältet.

Logen Sättnaborgen har haft en välbesökt aftonunderhållning, vars behållning, kr. 77:25, gick till behövande. Sättna Husmodersförening fick hand om slantar. — Logen Hoppets Stråle funderar på att ordna en dylik »afton» till behövande inom socknen. — Manar till efterföljd överallt.

Bra gjort. Vid sista mötet med Torps kretsloge höll br Konrad Thunström från Naggen en föreläsning. Vilket ju inte var så konstigt. Men vägen längd och mödans mångfald under den fyramilafärden på stålskodd »häst» var imponerande. Gack du och gör sammaledes!

Logen Fridshemmet i Ånge hade tredjedag jul ett högtidsmöte i missionskyrkan. Ref. framhåller att mötet, som var en verklig högtidsstund, präglades av god anda och stämning. För detta lägger han »ansvaret» på brr V. Sten och J. A. Berggren, som förtjäna en särskild eloge för vackra och väl avvägda arrangemang.

Efter ett musiknummer av Stens musiktrio, följde parentation av L. D. br Olov Olsson över hänsovna ordenssystem, vilkas minne han berörde med några vackra och tankeväckande ord.

Senare utdelades 25-årsdiplom till strr Erika Söderkvist, Anna Ödmark och Matilda Olsson, vilka kunde blicka tillbaka på en 25-årig godtemplarvana. Logen bringade de jubilerande sin hyllning.

Kören och trion bidrog med flera vackra sång- och musiknummer.

Över 300 personer samlade u. l. Nya länkar i Selånger på sin julfest. Medv.: kyrkoherde Lodin, pastor Nordling m. fl.

Ungdomslag n:o 1 har bildats i Nyhamn med D. I. U. som ledare. 17 medl. De skola studera föreningskunskap samt korrespondens med nordisk ungdom.

Laget n:o 2 bildades i Karlsvik den 30 dec. Ett 30-tal medl. Ämne: gymnastik och korrespondens med nordisk ungdom. Ledare br K. J. Karlsson.

Sveriges Rikssjukkassa.

LANDETS STÖRSTA.

Anslut Dig till densamma genom Lokalavdelningen i Sundsvall. Begär upplysningar från dess kassör, hr O. Olsson, Långgatan 43, Sundsvall. Tel. 3440.

Uppbördsmöte andra söndagen i varje månad.

Lokal: *Godtemplarlokalen, Köpman-gatan.*

Resplan

för Storlogens ombudsman

br *Klas Andersson.*

- 2—4 febr. Ljustorp (logen Nytt hopp samt ny plats i Övre Ljustorp).
5 febr. Logen Segerlönen, Myckeläng.
6 » » Vårbrytning, Söråker.
7 » » Fredsförbundet, Östrand.
8 » » Alnö famtidshopp, Vii.
9 » » Vårblomman, Nyvik.
10 » » Vintergatan, Hörningsholm.
11 » » Folkets väl, Strand.
12 » » Enighet kl. 3 e. m.
12 » » Carlshem, Karlsvik, kl. 8 e. m.
13 » » Tidens tecken, Stockvik.
14 » » Stridsbasunen, Essvik.
15 » » Alliance, Stockstrand.
16 » » Skärgårdsblomman, Skatan.
17 » » D:o (ev. Senapskornet).
18 » » Segerkämpen, Lucksta.
19 » » Hoppets hem, Nedansjö.
20 » » Folkets lycka, Indal.
21 » » Styrkan, Lidensboda.
22 » » D:o (ev. Vårhälsning).
23 » » Fridsam, Holm.
24 » » Gimåfors framtid.
25 » » Framåt, Viken.
26 » » Naggens framtid, Naggen.
27 » » Fränsta kämpe.
28 » » Säterborgen, Gissjö.

1 mars Logen Ljungan, Torpshammar.

Turnen fortsätter t. o. m. den 16 mars. Resplan följer i nästa nummer.

På alla platser anordnas off. och enskilda möten. F. ö. gälla samma bestämmelser som tidigare.

Där så ske kan, kunna även ungdomslogerna anordna möten samma dag som de av grundlogerna anordnade offentliga mötena. Ungdomslogens möten kan med fördel hållas tidigare på dagen.

Väl mött överallt!

Distrikträdet.

När Ni besöker Sundsvall, bo på

Hotell PARK

Kyrkogatan 6. Telef. 2592.

Tyst läge. Propra, nyrenoverade rum fr. kr. 3:—, 3:50.
Dubbelrum 5:—, 6:—. Ny regim.
Inneh. Greta Bohman.

Från Distriktsrådet.

Storlogens ombudsman,

br Klas Andersson, besöker vårt distrikt den 2 febr.—16 mars. Vi hän-siva till resplan.

Ej heller denna gång har det varit möjligt att låta alla loger få besök av br Andersson. Vi hoppas, att mötena blir väl planlagda, så att de komma att giva största möjliga behållning.

Vid sin förra turné åstadkom ombudsmannen mycket gott arbete. Ett flertal loger fingo då en värdefull hjälp av honom, för vilket de ha givit honom erkännande.

Må därför alla goda krafter medverka till ett oftast välbehövt uppryckningsarbete och en stabilisering av arbetet, där detta kan vara behövt.

I. O. G. T.-Bladet 1933.

Vår tidning utkommer under 1933 med 10 à 12 nummer. Priset blir detsamma som föregående, nämligen 1,25 pr ex., eller 1:— kr. pr ex. då 10 ex. får sändas under en adress.

Likvid bör helst insändas för hela året, där detta låter sig göras. Annars får logerna bestämma sina önskemål i det fallet: antingen förskott för hela året (vilket är att förorda), betalning för kvartal eller halvår.

Prenumerationslistor utsändes till logerna i samband med fjolårets samlingsdagar. Vi hoppas, att de medverkande överlämnat dessa till de loger som de besökt.

I de fall där rekv. icke redan har hunnit insändas, har vi sänt detta nummer i samma antal ex. som förut. Om inget annat meddelas, anser vi att logerna godkänt vårt förfaringssätt även för kommande nummer.

Då logerna besluta om det antal ex. de skola rekv. av I. O. G. T.-Bladet, så bör några ex. rekv. för utdelning till nya medlemmar samt några ex. till sjukvårdskommitténs disposition.

Vi hoppas få möta alla våra gamla prenumeranter och hälsa nya välkomna! Vi behöva få upp upplagan även under detta år.

För Redaktionen:

John Nordén.

D. T. 50 år.

N. O. Englund.

Hur kan D. T., som till sin dagliga gärning är kommunalkamrer i en så stor kommun som Njurunda och därtill ha många andra järn i elden, hinna med att tillfredsställa alla logers önskningar med besök ute i distriktets 70-tal loger? I dag har han varit hos någon loge i Haverö, i går var han i Liden. Mitt i veckan skall D. T. till den, och den, och den kretsen. På söndag är han i en annan del av Medelpad, för att på lördag ha avverkat ett möte i sin egen kommun. Han har blivit en farande sven, aldrig omöjlig, om det över huvud finns några möjligheter. Bara detta är en god arbetsbörda. Och dock är det bara en liten del av tiden, som åtgår för det »offentliga framträdandet». Förberedelserna ta mera tid.

Man skulle därav möjligen dra den slutsatsen att br Englund skulle missköta sin kommunala syssla. Visst icke — arbetstiden räcker oftast långt utöver den stadgade.

För många är det så, att ett besök i någon loge är en välbehörlig vederkvickelse. Det beror ju närmast på vilken loge det gäller — oftast

Föreläsnings- och instruktionskurs

hålles

I ORDENSLOKALEN, KÖPMANGATAN, SUNDSVALL

lördagen den 21 och söndagen den 22 jan. 1933.

P R O G R A M :

Lördagen den 21 jan.:

Kl. 6 e. m. Kursens öppnande.

Föreläsning av skriftställare br *Einar Ljungberg*, Stockholm.
Ämne: Fredrik Ström.Kl. 8 e. m. **Samkväm** med thésupé.

Föreläsning av br Ljungberg. Ämne: Fabian Månsson.

Söndagen den 22 jan.:

Kl. 10,30 f. m. Två föreläsningar av br Ljungberg.

Ämne: Z. Höglund och Ture Nerman.

Kl. 1—2 e. m. Rast.

Kl. 2—4 e. m. Instruktion i biblioteks- och studieverksamhet. Därefter diskussion och avslutning.

Resesättning till kursen kommer icke att tillämpas på grund av att denna kurs, jämte en dylik planerad för Ånge, ställa sig rätt så kostsamma. Men förmoda vi, att ingen intresserad av kostnadsskäl skall förhindras närvara. Jag vädjar till logerna, där icke bibliotekarie eller studieledare finnes eller anser sig självskrivna, att utse ombud och ställa sig ekonomiskt stödjande.

Alltså, Välkommen till Sundsvall den 21 och 22 jan. 1933!

Kursen är avsedd för samtliga bibliotekarier och logestudieledare och övriga intresserade inom vårt distrikt.

Broderligen *Helge Lindqvist*, D. St. L.

blir det dock distrikttjänstemannens uppgift att väcka det slumrande godtemplarintresset till liv. För br Englund har det givetvis denna vederkvickelsens sötna — många timmars enerverande och tungt arbete vid kontorsbordet fordrar omväxling. Men det täcker inte den farande svennens hela inställning till föreliggande problem. Det är kärleken till godtemplarorden, som är den högsta ledstjärnan för hans godtemplarverksamhet. Och detta kan verifieras med talrika exempel från ett tjugofemårigt medlemskap.

Och då kan det vara lämpligt att börja med jubilarens godtemplarmeriter.

Br Englund kom tidigt med i blåbandsrörelsen. Ingick sedan i logen

Senapskornet i Galtström, fädernebygden. Samma år han tillträdde befattningen som föreståndare för Svala kommunhem, flyttades medlemskapet till logen Ledstjärnan i Maj. De sista 4 à 5 åren har han tillhört logen Stridshjälten i Värsta.

När Njurunda kretsloge fick sin obligatoriska tillvarelseform, blev br Englund dess K. T., vilken tjänst han innehade till dess distriktlogen lade den tunga D. T.-klubban i hans hand. Dessförinnan hade han varit D. V. I. under en följd av år. Alla grader har han passerat.

Som ombud för Njurundakretsen har br E. bevistat tre storlogemöten.

Min uppfattning — om det nu är någonting att fästa avseende vid —

(Forts. å sid. 16.)

På 50-årsdagen

som ock på andra bemärkelsedagar uppvaktar Ni bäst med en HEDERSGÅVA från

Hovjuvelerare HALLBERGS

Sundsvall - Tel. 3650.

GODTEMPLARE!

Vid förefallande behov vänd Eder med förtroende till

L. HÜLPHERS

Glasmästeri & Ramfabrik

Köpmang. 17. Sundsvall. Tlf. 4081.

Några profiler till jubiléerna.

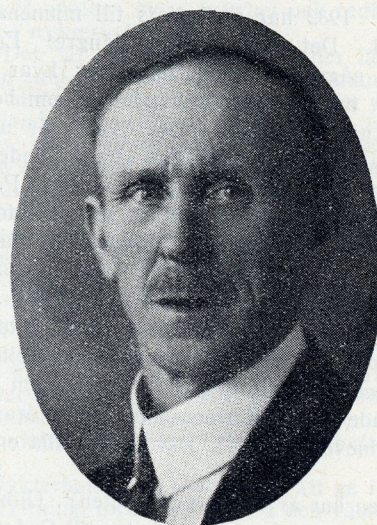
KONRAD HÖGBERG

L. D. i 264 Stridshjälten, Värsta.

PETRUS JONSSON

L. D. i Samfundets Stöd, Häre, Indal.

J. W. ÖBERG

L. D. i Dalens Stjärna, Tunadal.

Logen 264 Stridshjälten, Värsta.

Så ska' vi ha't!

Hos **ENGELFELDTS** ska vi ta't!

MÖBLER, MATTOR och GARDINER.

Gammalt och nytt.

År 1932 har förflyttats till minnenas värld. Det existerar inte längre. Endast några få händelser lever kvar i friskt minne. Det är händelser som betydtt något för oss. Det övriga är utplånat. Även de verkligt »stora händelserna» (med undantag av »skottet i Paris», vars eko ännu ljuder som en dov åska) ha försvunnit i glömskans djup. Detta försvinnande kan i många fall vara till nytta för oss, men även till skada. Hur skulle det gå med vårt arbete i logerna och nykterhetsföreningarna eller de andra ideella organisationerna, om vi glömde de reformer som genomförs? Det bleve ett kaos! Därom äro alla eniga.

Men hur är det i verkligheten? Glömmet vi inte våra skyldigheter till Orden? Jag är övertygad om att det finnes godtemplare, som inte veta att det i fjol var storlogemöte i Härnösand, än mindre vet vad som behandlades på detta möte. Det är inte alls så märkvärdigt som det kan låta. När man inte besöker logens möten mer än en eller två gånger om året, inte läser Reformatorn eller I. O. G. T.-bladet, endast ögnar igenom eller helt utesluter dagspressen, ja, då vet man inget. Har du kära ordensbroder eller -syster, som läser detta, reda på vilka av våra problem som undergått förändring under det gångna året? *Om du läst Reformatorn, I. O. G. T.-bladet och gått punktligt på logens möten, ja då vet du en hel del.* Om det fortfarande är något som är dunkelt, bed då L. D. att du får låna storlogens årsmötesförhandlingar, så blir nog det som rör vårt arbete klarlagt. Om det är andra, mera allmänna nykterhetsfrågor eller upplysningar som Ni önskar kännedom om ber jag att få rekommendera Centralförbundets för Nykterhetsundervisning tidskrift, Tirfing. Eller om det är frågor som rör utskänkning eller utminuter av spritdrycker, då finnes Systembolagens månadstidskrift. Det är inte att fordra att alla logemedlemmar skall kunna hålla hela denna rad av tidningar. Nej, därtill är tiderna för dåliga. Jag har bara givit en upplysning om var det finnes källor att anlita, när man står rådlös. Jag har dock ej nämnt Nykterhetsfolkets kalender, denna för vårt arbete så oumbärliga uppslagsbok. Jag tar nämligen för givet att denna finnes hos den största delen av våra intresserade medlemmar. Varje loge bör skaffa sig kalendern, om den inte finnes förut. Om något föregående ex. fattas går det att erhålla från förlaget.

Mest betydande för oss är Reformatorn. Den lämnar upplysning om vad som sker inom våra leder och arbetsfält, om nya för nykterhetsarbetet gällande lagförslag, den lämnar litteraturförteckningar m. m. Förutom dessa sakliga upplysningar innehåller den reseskildringar, noveller och dyl., om också de senare inte är så bloddrypande sentimentala och »sanna» som i »Hela Världen», så äro de utmärkta ändå. Ett par saker är kanske att önska ifråga om Reformatorn. Det ena: att den mer än hittills håller oss à jour med utvecklingen inom de andra nykterhetsorganisationerna. Det andra: att flera medlemmar än nu sker begagnar sig av den. Den är världens bäst redigerade nykterhetsorgan. *Inom vårt distrikt måste vi göra en kraftig frammarsch då det gäller prenumeration på Reformatorn.* Vi ligger långt efter andra med oss jämförliga distrikt. Denna position får inte hållas längre, vi måste fram till den plats på rangskalan som är vår! De loger, som ha Reformatorkommittéer torde se till att dessa arbetar. De som inga ha, tillsätter sådana, och sänder uppgift till undertecknad på vilka som blivit valda samt deras adress. Så gå vi gemensamt fram för att genom Ref. bringa upplysning om vår Orden och vårt arbete!

Med ordenshälsning

A. Nordin,

D.-ombud för Reformatorn,

Tunadal, Sundsvall.

Föreläsningkursen,

som vår studieledning anordnar den 21 och 22 jan. i Ordenslokalen, Sundsvall, bedja vi få erinra om samt hänvisa till program.

Föreläsare blir br Einar Ljungberg, Stockholm.

Ett gott nytt år

tillönska vi alla loger och medlemmar.

Nödhjälpsfonden.

För kv. maj—juli har redovisats följande belopp:

Flink och Färdig 50:—, Fredsförbundet 2:70, Stridshjälten 21:75, Riddar Huss 5:—, Fränsta kämpe 2:—, Ljungan 2:—, Vivan 5:—, Ledstjärnan 7:85, Vinterbloss 3:—, Böljan 3:—, Vigor 1:76. Summa 104:06.

Från D. St. L.

I dessa dagar har blanketter för biblioteken blivit utsända. Jag väddjar till rapportörerna att göra dem färdiga och tillställa mig dem inom föreskriven tid. Börja redan nu! Ingen får mankera på den punkten.

Broderligen

Helge Lindqvist.

Adr.: Stavreviken.

Ett Gott Nytt År

tillönskas ordenssyskon, vänner och bekanta.

Logen Stödjepelaren, Stöde:

Edla och Gust Brännlund.
Helga och Eman. Brännlund.
Ture Bengtsson
Ellen och Thomas Carlsson.
Sanna och Emil Eriksson.
Anna och Erik Gradin.
Ivar Granberg.
Gottfrid Höglund med familj.
J. A. Wellander med familj.
Ira och Henrik Westin.
E. A. Öhlen med familj.
Hilding Österlund.

Nils Eriksson, logen Harmoni.
A. E. Waagsböe, logen Svenske.
Gust Berg med familj, Johannedal.
John Nordén med familj.

Logen n:o 384 Riddar Huss, Johannisberg.

E. Tranberg.
H. Öberg.
C. Lundqvist med familj.
Thure Karlsson med fru.
Lycko Berglund.
Ingeborg Berglund.
Hjalmar Örtenblad.
B. Medén.
Majken Videgren.
B. Pettersson.

Picot, Hålsöm, Stoppning

utföres fort, väl och billigt.

Plisseringar
emottagas.

Rt. 1944 Nordbergs Rt. 1944

Fria ord.

En teateramatörgrupp har denna höst börjat arbeta inom Sundsvallslogerna för att utöka logernas program. Där om är ingenting annat än gott att säga, men ifråga om valet av pjäser måste man dock bliva betänksam efter att ha sett de två som redan förevisats. Meningarna kunde vara delade angående denna sak redan vid den första pjäsens uppförande, varvid visades en bild från konstnärslivets skuggsidor, med spritdrycker och svartsjuka, som höll på att sluta med ett ruskigt mord, vilket dock avvärdades i sista ögonblicket. Den andra började med en högstämmd prolog, som ingav stora förhoppningar. Så gick ridån åt sidan och man fick skåda bilder från en nattkrog, där en äldre äkta man från de högre samhällslagren och en kvinna från de lägre hängävo sig åt bordets njutningar tills mannen blev så redlös, att han somnade och kvinnan fann det så äckligt, att hon ämnade taga sitt liv för att komma bort från rutenheten.

Smaken kan visserligen vara olika, men nog är det svårt för en vanlig människa att finna något förädlade och höjande i sådana saker. Men kanske det anses som en brist att icke känna till sådant från vardagslivet.

Spelet var alldeles utmärkt, men varför icke använda talangerna för att visa bilder från livets ljusare sidor?

Oförstående.

Ledaren för amatörgruppen ifråga har lämnats tillfälle att genast ingå på ett bemötande av ovanstående insändare. Denne har sålunda ordet:

Till svar på ovanstående anonyma uttågelse vill jag endast nämna, att den förkättrade pjäsen, — »Nattkyparen», av Svenska Författareföreningens förre ordförande, Ernst Didring — icke alls avsåg att vara vad insändaren kallar förädlade eller höjande. Ätminstone icke direkt!

Däremot avsåg den att väcka till livs event. slumrande medlidande för dem i samhället, som äro olyckliga och i behov av hjälp från sådana, som av omständigheterna blivit bättre lottade. På frågan, om det kan anses som en brist att icke känna till samhällslivets avsigidor, måste jag svara ett obetingat — ja!

Då jag — i min enfald — skulle välja ut pjäs, valde jag således detta stycke därför, att det kastar ett grellt och färgstarkt ljus över just samhällets mörka sidor, enkannerligen då spritmissbruk m. m. Jag trodde, att en dylik pjäs skulle vara på sin plats att uppföra på en Godtemplarloge, där medlemmarna, åtminstone enligt riterna, ska uppfostras till att bekämpa dryckesseden och verka för kulturens höjande. Jag trodde, att pjäsen skulle verka på så sätt, att den skulle åstadkomma patos och intresse för annat än kaffedrickning samt diskussion om en räkning på 2:75. Men hast Du mir gesehen! Misstag! Absolut misstag! Utlösningen kom i form av ovanstående ettriga insändare ävensom i diverse personliga utfall mot aktörerna. (Privat.)

Hade jag vetat detta förut, så skulle vi givetvis spelat en av de vanligast förekommande pjäserna — t. ex. »Sjätte budet» eller »När Jöns-Persa och Måns-Anders bytte hustru» etc. — Jag antar

Ett grundfalskt nykterhetsarbete.

En viss sorts sprit- och nykterhetsvänner ha på ett för dem själva förlösande sätt funnit varandra. I ett samfällt ramaskri över den illegala spritfloras utbredning ha en hel del organiserat nykterhetsfolk ingått allians och samverkan med nykterhetens svåraste förstörare — »måttlighetsupparna» — för den illegala spritens bekämpande. Det kan man sannerligen likna med att gå över ån efter vatten. Genom en uppkonstruerad skillnad mellan legal och illegal sprit har t. o. m. godtemplare-ingått en förledande dagtingan med den lagliga spriten och dess beskyddare. Hur kan man gå denna självuppgivelse till mötes? Och när skall nykterhetsfolket våga vända yxan mot roten av spritträdet? Mer och mer förbises det faktum att det är bruket som föder missbruket. Att det lagliga bruket är själva roten till all övrig spritförbannelse. Vad frågar den sprittörstige efter om staten får vara med och tjäna på hans eller hennes sprit? Spritens verkan är för dem huvudsaken, och spriten berusar vare sig den är laglig eller laglös.

Medan de flesta av våra »uppbyggliga» skollärare och präster hålla straffalt över den laglösa spriten i alla dess variationer, ha dessa pedagoger oftast sin egen kära lagliga sprit i baktanken. Men det tiger man så vackert med. Det ingår i tidsandan att kärvtänligt kela med den förnedrande makt som slagit våra bröder. Våra storordiga samhällsförbättrare orka merendels ej ens med att reformera sina egna spritvanor eller sämre böjelser, trots braskande tal och storordiga deklamationer. Man dagtingar med dem och deras nykterhetshumbug. Under självuppgivelse. Har nykterhetssaken nytta av den dagtingan? Nej och åter

att oförståendet då utbyts mot ett förstående leende. Kanske ett gapskratt t. o. m.?

Det synes mig, som om godtemplarlogerna numera alltmer utbildar sig till sällskap för inbördes beundran, där medlemmarna med alla medel vilja bevara sin isolering från det levande livet. Där knäckauktioner och kaffedrickning dominera tillvaron.

Jag ber om ursäkt om jag låtit bitterheten driva mig för långt i detta svar, men när man vet att det ligger ärlig vilja att giva något bakom vårt lilla teaterförsök och ser småsintheten och varför inte dumheten sticka upp huvudet som en följd därav, så blir man sådan.

För dem som icke sett pjäsen, vill jag till slut meddela att den givetvis icke pläderar för rusdrycksbruk, vilket ju inte ens »oförstående» påstår, att den är litterärt sett god och att den på en förvillad åskådare ovillkorligen måste väcka till livs intresse för de sociala frågorna.

Är allt detta något fel, och detta kan bevisas, så skall jag och mina medskyldiga gärna återgå till de vanliga teaterbönderna, »Sjätte budet» m. m. rappakalja.

Sundsvall den 7 januari 1933.

H. Höglund.

nej! Nykterhetssaken förflackas liksom nykterhetsarbetet. Låt oss återgå till klara, rena linjer och ett avskaffande av halvmessyren i nykterhetsfrågan! Låt oss få uppleva mera ärlighet och redbarhet i nykterhetssaken!

»Det är inga professorer eller lärda män som gjort mig till absolutist utan de av mina kamrater som genom sitt förhållande till spriten bragt skam över oss», säger Victor Adler. Även vi måste inse att en oändlig nykterhetsupplysning ingalunda är det bestämmande för nykterhetens främjande. Det är ärligheten, offervilja och redbarhet, som äro nykterhetens främsta förutsättningar.

Numera blir redan varje skolbarn enligt folkskolans undervisningsplan introducerad om alkoholens verknings. Även om det i många fall på grund av lärarnas intresselöshet blir en tämligen själlös undervisning, så måste den dock förekomma, och barnen få de elementära grunderna för alkoholfrågans beskaffenhet.

Nykterhetsarbetets förmåga att ge idell lyftning, torde sedan vara den väsentliga anledningen till ungdomens medverkan. Aldrarna 15—20 år är den blomstrande godtemplaråldern för en stor del ungdom. Men så kommer brytningstiden. Många ha blivit så stora att de måste praktisera och uppleva vad de äldre kamraterna kunna skryta över. Och så kommer för många även den personliga bekanskapen med spriten. De super. Sedan är det endast ett fåtal som frågar den inslagna vägen. De bli merendels s. k. måttlighetsuppare. Sådana som överflytta sin ideella lyftning på den illegala spritens bekämpande. Sådana som ofta kunna hålla vackra nykterhetstal, men invärtes äro glupande spritulvar. Sådana som trots sitt nykterhetsskrävel i själ och hjärta förlita sig på det helyktra folkets insatser, men själva i personliga livet endast motverka nykterhetssträvandena.

Det hette att »folket knorrade». Att så i nuv. tid är fallet inom nykterhetsfolkets läger är ej att förvåna sig över.

Vi som ej ingått ett grundfalskt samröre med nykterhetens svåraste motståndare — måttlighetsupparna — vi knorra och vända oss emot detta självuppgivande samröre. Tidningen Motboken knorrar väl den också på sitt särskilda sätt. (Den har t. o. m. intresserat sig för lärareval i Borgsjö.)

Dan. Bylander.

Det är ord och inga visor, som br Bylander kommer med i sitt »jag anklagar». Och vi förstå, att det kommer att bli diskussion av det i våra spalter. Och det är bara bra.

Vad br Bylander menar med Tidningen Motboken och dess knorrande, har vi litet svårt att förstå vad han syftar på. Och det förefaller oss som om inte alla av »våra uppbyggliga skollärare och präster» endast hålla straffalt över den laglösa spriten, utan jämväl också vilja vara med och motarbeta den »lagliga» tilldelningen. Varför det kanske är skäl i att vi för ordningens och fridens skull få lov att sätta de sistnämnda punkterna i br Bylanders artikel under »Fria ords»-ansvaret.

Kom an!

Re d.

Kampen om spriten.

Under denna rubrik skriver br Albert Sundin i Ramshyttan (red. för »Eko») följande om kampen mot den olaga rusdryckstrafiken, vilket vi återgiva såsom ett diskussionsinlägg i denna aktuella fråga:

Det för hela saken avgörande är emellertid, huruvida vi kunna få bukt med den olagliga rusdryckshanteringen. Där ha vi själva kardinalpunkten. Denna uppgift ställer ju inte några övermänskliga krav på den lojala medborgaren. Det behövs bara lite rätträdighet och vanlig iakttagelseförmåga för att ogräset skall kunna med framgång bekämpas. Finge vi också en ordentlig samverkan mellan nykterhets- och arbetarorganisationerna ättre statlig kontroll, effektivare traktatbestämmelser samt en kraftig démarche från de nordiska länderna mot smugglarorganisationerna, skulle helt visst en viktig del av dräneringsarbetet snart vara utförd och säkra tecken på en varaktig förbättring av nykterhetstillståndet börja visa sig. Då skulle man också våga draga till prisskruven några varv igen utan att riskera oangeneäma överraskningar.

Vad det här således gäller är inte bara det ena eller det andra utan bådadera. I samma mån, som vi lyckas dämna upp mot rusdryckshanteringens mångahanda olagliga bifloder, skapa vi också förutsättningar för en ytterligare tilldragning av slussportarna mot det lagliga flödet i monopolets stora kungsådra.

A. S—n.

Storlogegraden.

Följande medl. erhöles storlogegraden i Härnösand den 11 juli 1932:

Stridshjälten: C. A. Carlsson.

Svenske: Göran Söderberg.

Strid och Frid: Jenny Pettersson.

Fredsförbundet: Maja Sjöqvist.

Flink och Färdig: Sven Farm, Otto Söderbom.

Dalens stjärna: Axel Nordin, Ernst Söderman.

Vallens Framtid: Måns G. Öhman.

Gradkort har utsänts till vederbörande L. D.

**Gynna
våra annonsörer!**

Två veteraner.

Bilden här ovan återgiver dragen av ett par veteraner från Torp.

Brr Bengt Persson och J. Wilson kom någon gång att posera tillsammans inför fotografen och därför presenteras de för våra läsare på detta sätt. Br Bengt Persson är betydligt äldre än sin granne till höger; torde inte ha långt kvar till de 85 åren, om vi inte äro fel underrättade. Och då spar vi honom till senare.

I dag är det egentligen br Wilson vi vill hylla och detta med anledning av de 60 fyllda åren, såsom vi i korthet omnämnde i vårt förra nummer.

Vad br Wilson betytt för logen Ljungan torde kretsens godtemplare bäst känna till. Vi skall inte här gå in på detta.

Vi ha för vår del alltid sett honom bland de årligen återkommande distriktslogeombuden och det brukar vara en rätt så god måttstock på godtemplarintresset. Br Persson hör också till den gamla stammen, som lätt finner vägen till distriktslogens möten.

Beträffande br V. så är han född den 23 dec. 1872 och ingick i logen Ljungan den 4 jan. 1902. Graderna har han passerat sålunda: 2:a graden 18/12 1906, D. L. den 26/5 1912 och Stl.-graden 23/5 1920. Är logens L. D. sedan 1921. I kretslogen K. D. f. n.

Br W. har även tagits i anspråk för kommunala, politiska och fackliga värv. Sålunda har han varit med i kommunalfullmäktige, i taxeringsnämnd och valnämnden.

Nyårstankar.

Dikt av br ERNST LANDIN.

*Min hembygds tempelklocka viger
det gångna år till evig ro.*

*Jag lyssnar till hur klangen stiger
och faller över fjäll och mo.*

*Jag föres bort på drömmars bölja
och sitter andaktfull och stum.*

*Jag får en känsla av att följa
en vän till gravens vilorum.*

*Och allvarstyngd mig själv jag spörjer,
om allt har varit som det bort.*

*Om jag den vän, som hjärtat sörjer,
var dag det goda blott har gjort.*

*Om icke han, som nu är viken
från mig, från alla och från allt,
blev ofta djupt på mig besviken
och fann mitt hjärta hårt och kallt.*

I dag min ånger jag vill bikta

vid bruset utav tidens älv,

och skuldbetyngd till jorden svikta

och söria djupt över mig själv.

Att svepa sig i biktens toga

och blicka ner i eget jag

ger kanske svar på någon fråga,

som gjort mig tvivlande och svag.

Min hembygds tempelklocka sjunger

en hälsning till det nya år:

föröka du vår sanningshuger

med varje dag, som gryr och går!

Lär oss att skåda bortom tingen

och leva så, att när en gång

till flykt från oss du spänner vingen,

vi ägna dig en segersång!

En del av sina allmänna uppdrag har han numera lämnat för att vinna mera tid för godtemplarorden och nykterhetssaken, en omständighet som är så mycket mera prisvärd, som det i allmänhet annars blir det motsatta förhållandet. Många finna det »kommunala» viktigare än logen. Ja, så viktigt att de inte längre kunna trivas i logen. En del måste »ta sig en sup» för att kunna vara med i »kommunala». De bli för fina för logen. Sic transit gloria mundi!

Vårt hell, br Wilson!

Albin Håkansson 50 år.

Just i presslägningsögonblicket ingår via Njurunda ett meddelande om att en av stadens mera kända godtemplare den 14 jan. fyller 50 år.

Vem kan tro, att det är br Albin Håkansson det gäller? Men så lär det emellertid vara.

Det är omöjligt att så här i sista minuten åstadkomma några säkra uppgifter om jubilarens godtemplarinsatser och andra fakta, som kunna belysa en persons liv och leverne. Vi få därför hålla oss till det vi själva veta från mångårig bekantskap med jubilaren. Visserligen kunna vi i hast icke erinra oss några data, men det är då väl ändå inte huvudsaken. Vad vi kunna verifiera, det är br Håkanssons varma intresse för godtemplarorden och framför allt för logen Lyckan, men kanske ännu mera för dess ungdomsloge. I den sistnämnda är han väl så gott som klockarfår, som skall allting bestyra. Han är barnens »egen farbror», älskad av alla. Vi ha hört många vittnesbörd om den saken.

Huru många gånger har br H. varit L. D. för logen Lyckan? Har inte br H. varit den som fört skarorna tillsammans, när logen haft det bekymmersamt och trassligt?

F. n. är jubilaren intendent för ungdomslogen eller har i varje fall varit det tills nyligen.

K. T. har han varit under något år.

Br H. är varmt intresserad för social verksamhet.

Det skulle vara åtskilligt att anföra beträffande jubilarens arbets-

Logen 288 Vaksams tjänstemän.

Stående (från vänster): Fridolf Åslin, Ture Jansson, Helmer Backing, Märta Jonsson, Helgar Nordensson, Helmer Åström, Sven Åslin, Frida Elfström, Gunnar Mellin och Oskar Åslin.

Sittande: Olof Lindberg, Olof Elfström (L. D.), Olof Jonsson (L. T.), Adolf Byström (Int.) och Rudolf Åslin.

Gemenskap och samförstånd.

Nykterhets- och arbetarrörelserna mötas alltjämt i det gemensamma arbetet för ett sundare och starkade folk, friggjort icke blott från tryckande yttre band, utan också från slaveriet under vana och begär. Vårt parti, som strävar efter en god social ordning och ett samhälle, där frihet och ansvar härskar, som ställer hänsynen till allmänt väl och allmän trevnad framför enskildas självsvald, kan icke lämna ur sikte ett så viktigt socialt spörsmål som alkoholismen. Nykterhetsrörelsen kan icke göra sig blind för det faktum, att det onda, mot vilken den är organiserad, har djupa rötter i de sociala missförhållandena och att arbetet för en god social ordning är det effektivaste nykterhetsarbetet. Förståelsen för gemenskapen i strävandet är levande inom de båda folkrorelserna och därmed samförståndet mellan dem garanterat.

Per Albin Hansson.

insats på det kommunala, fackliga och politiska området, men det hör strängt taget icke hit.

Vi lyckönska på högtidsdagen!

—n.

Samtal mellan Per och Pål.

Per: — Nu är riksdag'n börjad. Det blir nog inte så gott att klara av biffen i år. Gubbarna får nog lov att finna rätt på nya inkomstkällor, ty inte går det annars, skulle jag tro.

Pål: — Jag undrar om inte gubbarna ahr ett bra skatteobjekt i bakfickan.

Per: — Vilket då?

Pål: — Höjda spritinkomster, vet ja. Kan man få igenom ett nytt rusdrycks-system med avsevärt höjda spritpriser, så blir det en bra mjölkko.

Per: — Ja, jag har i min enfald gått och tänkt på ungefär samma sak. Vet du, den här arbetslöshetsförsäkringen, som har varit på tapeten flera gånger under de senare åren, den skulle man kanske kunna lösa via höjda spritpriser.

Pål: — Det är inte omöjligt att detta hägrar för många av våra riksdagsgubbar. När arbetslöshetsförsäkringsfrågan kommer på tapeten, så säger man ungefär så här: — Vi ta medlen därtill av den ökade rusdrycksinkomsten. Vad skall vi annars använda den till?

Per — Hur går det då med nykterhetsfrågan? Då är nog vi nykterhetsfolk sålda. Det kan man skriva upp.

Pål: — Kanske dä! Den som lever får se.

Bliv

Kommissionär

för boken

EDV. WAVRINSKY
CONTRA JOHANITERNÄ
AV
ALFRED KÄMPE

Tillskriv oss om villkor m.m.

Oskar Eldhns Boksällskap
Drottninggatan 55, Stockholm.

JAMES JÖNSSON.

S. G. U:s förbundsordförande, br James Jönsson, besöker vårt distrikt den 19—22 mars.

Den 19 mars har Medelpads distrikt av S. G. U. sitt årsmöte, därvid br James Jönsson kommer att medverka.

Den 20 mars kommer han troligen att besöka avd. i Njurunda.

Vår maltdryckslagstiftning.

En populär framställning om nu gällande maltdrycksförordning finnes införd i årets Nykterhetsfolkets kalender. Den är utarbetad av byråinspektör, br Halfdan Bengtsson och utgör en sammanfattning i frågokompendiets form av de viktigaste bestämmelserna i svensk maltdryckslagstiftning. För alla medl. och särskilt för L. V. I. bör artikel vara välkommen. Den torde också kunna användas som program.

Nykterhetsfolkets kalender 1933 kostar 2:50 och kan erhållas från Oskar Eklunds förlag, Stockholm. (Finnes även å D. S.-exp.)

Födelsedagar.

75 år fyllde den 8 jan. str Anna Hillberg, logen Rätt och Sanning.

50 år har br Alfred Åslin, Anundgård, nyligen fyllt. Jubilaren har under många år nedlagt ett mycket intresserat arbete för sin loge, »Fridsam», Holm. Var under många år dess L. D. Nu har de kommunala tjänsterna och förtrondeuppdragen tagit hans tid och krafter i anspråk. — Vi gratulera!

Brusta länkar.

Br Oskar Lindfors, logen Livräddningsbojen, Svartvik, har avlidit.

Br Axel Pettersson, i livstiden tillhörande logen Vårblomman, Nyvik, har avlidit.

Br Nils-Erik Jönsson, logen 977 Tunaborg, har avlidit.

Krönika.

Ett nytt år är inne. Vad skall detta komma att betyda för oss nykterhetsvänner? Den frågan gör vi oss i dessa dagar. Kan någon besvara den?

För de övriga nykterhetsvännerna, som syssla med Brattssystemets reglerande maskineri, stundar det vargatider. Det är icke nog med att man får sina löner nedsatta — en ordförande i en spritbolagsstyrelse får inte mera än 2,400:— pr år numera och en vanlig ledamot av samma styrelse får endast uppbära 480:— utan konsumtionen synes minska. Och ändå kan inte spriten bli för dyr.

Här i Sundsvall skall det bli arbetslöshet även för krogpersonalen, ity man har tänkt att »växelvis» göra personalen vid härvarande kafébolagets ölkrogar »arbetslös». Visserligen har vi ingen rätt att lägga oss i kafébolagets göranden och låtanden, men det synes oss, att då man är så angelägen att låta det allmänna och organisationerna bli beroende av »behållningen», så kunde man lika gärna låta de anställda uppbära full lön. Visserligen var hrr styrelseledamöter eniga i sitt beslut att ordna »arbetslösheten» på här föreskrivet sätt, men det kanske kommer att ordnas på ett annat sätt...

Till ovanstående kan tilläggas, att kafébolaget öppnat en ny krog, som fått namnet »Humlan». Ännu har den inte börjat surra. Men tiderna kanske äro för dåliga?

Nästa »näringsställe» kommer väl att heta »Fjäriln». Och sen så får vi »Bellman», och då har den högre poesin kommit till våra landamären...

Det är ju inte sagt, att det alla gånger finnes poesi bakom verkligheten. Det kunna säkert mödrarna till män, som dagligen göra krogrouden, intyga. Det är inte så »poetiskt» då matpengarna förvandlas till öl och sprit.

Många av våra loger få också vidkännas vissa svårigheter av den »poesi», som särskilt den »olaga» rusdryckstrafiken medför. I förra numret nämnde vi om överfallet i Indal, vilket föranledde L. D. i Samfundets stöd att göra följande beklagande: »Det är inget nöje att vara mantalsskriven i Indal». Ett mera typiskt exempel ha vi från Västanå i Njurunda, där kommersen »gick vilt» med smugelsprit vid någon tillställning logen hade anordnat. Naturligtvis förekom det inte i lokalen, ej heller hade vederbörande arrangörer något att skaffa med denna affärsverksamhet. Men hur blir en sådan historia i allmänhetens mun?

Det finnes många exempel på hurusom särskilt den olaga rusdryckspoesin har medfört stora vådor för vår verksamhet — jag tänker nu närmast på våra offentliga nöjeställningar, dit spritloden oftast dirigeras. Det anseende våra loger fått bland den stora allmänheten har lätt kunnat spolieras, tack vare denna påträngande närgängenhets från hrr spritgrossörers sida. För dessa marodörer gäller det att tjäna pengar. Om deras näringsutövning sedan medför bråk, slagsmål eller mord, det kommer dem intet vid. Och givetvis har de inget intresse övers för logens verksamhet: de moraliska värdena godtemplarorden åstadkommit under många års arbete har inget

värde för hrr spritgrossörer eller andra pundmakare.

Då vi tala om de skadegörelser den »olaga» rusdryckstrafiken medför, så skall vi inte heller glömma att den »laga» hanteringen är stort bättre. En »laga», ofta återkommande alkoholförgiftning kan vara skadligare än en »olaga» stormfylla. För oss nykterhetsvänner bör båda hanteringsarna segla i samma båt.

Samarbetet mellan andra nykterhetsorganisationer synes i allmänhet vara ganska gott. Åtminstone höra vi sällan till några klagomål. Men händer det är det allt annat än poetiska utgjutelser.

Härom dagen talade vi vid en talare, som hade varit uppe i L. socken och hållit föredrag för platsens blåbandsförening. De voro synnerligen ledsna över, säger vår sagesman, att logen därstädes hade anordnat dans samma dag och sålunda utövat konkurrens om själarna. Det var meningen, att det skulle bli tidningsskriveri av det, men i stället lovade jag att påpeka saken i I. O. G. T.-bladet, och därmed lät han sig nöja.

Nu vilja inte vi utan vidare lägga oss i en loges görande och låtande, men vi vilja dock rikta en varm vädjan till alla våra loger, att så vitt det är möjligt undvika konkurrens med andra nykterhetsföreningar, särskilt när det gäller föredrag och off. möten. Ty även vi — segla i samma båt.

Detta sagt utan »pekpinne».

Vår krönika hotar att bli övervägande mörk. Men vi ha många ljusa sidor att skildra. Men är det så underligt att vi så gärna vilja se allt i mörkt? Vi undgår inte tidens intryck.

Vi ha denna höst och vinter sett många ljusa sidor av vårt godtemplararbete. Referaten från femtioårsjubileerna tala sitt språk. Fulla hus, god och hög stämning, erkännande ord »utifrån» om vårt arbete i det godas tjänst, eldande föredrag, historiker med en fläkt av gamla tiders poesi, sång och musik av hög klass, som tala sitt språk om en förfinad kultur...

Även från det dagliga arbetet ute i vårt distrikts loger komma det glada tidender. Många av de äldre, som tagit sig en tids vila komma åter med i arbetet. Men det är framför allt de unga som rycka fram. Deras gärningar mogna.

Det är snart åter en glädje att leva!

Jon på Hillsta.

Festkommittéradel!

TOMBOLOR och BASARSATSER beställs fördelaktigt i

Varuhuset NORRLAND

Torgg. 3. Tel. 1768.

Leverantör till de flesta festerna och basarerna i distriktet.

Tiil uthyrning finnes flera sorters spel. gevär m. m.

ADRESSFÖRTECKNING.

Distriktlogens tjänstemän:

- D. T.:* kommunalkamrer N. O. Englund, Njurunda. Tel. 71.
D. R.: handl. E. Tranberg, Ljungaverk. Tel. 58, Johannisberg.
V. D. T.: järnvägstjm. E. E. Sundström, Storg. 55, Sundsvall.
D. S.: dir. John Nordén, Sundsvall. D. S.-exp. Tel. 1060. Postgirokonton 72182.
D. I. U.: arb. Fridolf Persson, Essvik.
D. St. L.: arb. Helge Lindqvist, Fjäl, Stavreviken.
b. D. St. L.: läraren F. E. Larsson, Östrand.
D. V. I.: arb. Erik Olsson, Vivstavarv. Tel. Vivsta 120.
D. Sk.: inspektionskonstapel J. A. Olsson, Södermalmsgatan 34, Sundsvall. Tel. 1180.
D. K.: fru Ingrid Söderbom, Fredsgatan 10. Tel. 3199.
D. M.: lagerbokhållaren A. Th. Lindeman, Koop. Bagerif. Sundsvall.
f. D. T.: riksdagsman A. J. Granström, Skönvik. Tel. 35.

Distriktlogens sjukvårdskommitté:

- Fru Anna Olsson, Nya Samhället, Sundsvall.
 Fru Elin Östberg, Tjarnngatan 13, Sundsvall. Tel. 1176.

Ombud för Reformatorn:

- Arb. Axel Nordin, Tunadal, Sundsvall.

Red. av I. O. G. T.-Bladet:

- John Nordén, Sundsvall. Tel. 1060.
 Postgiro: I. O. G. T.-Bladet, n:o 77248.

Loger och L. D.:

- Strid och Frid:* L. G. Bylin, Långgatan 43, Sundsvall.
Rätt och Sanning: Oskar Jansson, Rebeteskygatan, Sundsvall.
Flink och Färdig: Oscar Johansson, Köpmangatan 18, Sundsvall.
Hälleberget: Fredr. Sjöblom, Grängsgatan 18, Sundsvall.
Harmoni: J. E. Olsson, Box 127, Skönsmon.
Lyckan: O. A. Vestberg, Fraktgodsexp., Sundsvall.
Välkomsthemmet: Fritz Gillgren, Skönvik.
Livräddningsbejen: E. A. Eriksson, Svartvik.
Folkets Vål: Erik Viklund, Gustafsberg, Alnö.
Fredsförbundet: Aug. Hansson, Box 568, Skönvik.
Stödjepeparen: E. A. Öhlén, Både.
Enighet: Frans Lundqvist, Eriksdal, Hovid.
Skönborg: J. G. Morelius, Skönsberg.
Hoppets Stråle: Karl Svensson, Hof, Selånger, Sundsvall.
Dalens stjärna: J. V. Öberg, A. 581, Sundsvall.
Folkets Lycka: E. A. Hallberg, Hallsta, Indal.
Stridshjälten: Konrad Högberg, Kvitsleby.
Vaksam: Olof Elfström, Byn, Liden.
Samfundets Stöd: Petrus Jonsson, Hångsta, Indal.
Ljusningsranden: N. M. Nyström, Kölsillre.

- Gambettas Minne:* Bernh. Åslund, Klingsta.
Sundhet: Fridolf Söderlund, Sundsbruk.
Riddar Huss: B. Pettersson, Ljungaverk.
Segerkämpen: Karl B. Moberg, Sörfors, Lucksta.
Tunaborg: Hans Persson, Matfors.
Fränsta Kämpe: A. Hugoson, Fränsta.
Segerns Banér: Eskil Dahlström, Box 68, Fagerviksverken.
Carls hem: Frans A. Edlund, Ankarsvik.
Alliance: H. Engman, Essvik.
Stridsbasunen: Knut Lindahl, Box 33, Essvik.
Magnus Huss: Verner Olsson, Erikslund.
Senapskornet: Mina Larsson, Galtström, Maj.
Fredshemmet: Olof Olsson, Ånge.
Ljungan: J. Vilson, Torpshammar.
Segertönen: Fredrik Sundling, Myckeläng, Söråker.
Sädeskornet: Algot Eriksson, Box 137, Söråker.
Vivan: Erik Olsson, Vivstavarv.
Styrkan: Algot Linde, Lidensboda.
Ledstjärnan: Knut Johansson, Ovansjö, Maj.
Fridsam: Einar Engman, Österström, Anundgård.
Nytt Ljus: Oskar Zeidlitz, Alby.
Rigstaborg: Holger Eriksson, Box 138, Söråker.
Alnö Framtidshopp: J. O. E. Åslund, Vii, Alnö.
Hoppets Hem: Sven Svensson, Box 3, Nedansjö.
Vallens Framtid: A. Göransson, Haverövädden.
Framåt: Emil Jonsson, Gullgård, Fränsta.
Pingsliljan: Anna Odelberg, Överturingen.
Svenske: Rup. Bonnström, Vret 182, Sundsvall.
Vårbrytning: Hugo Genberg, Söråker.
Skansbanéret: Sven Edvall, Järkvitsle.
Framtidsminne: Per Bergström, By, Alby.
Tidens Tecken: K. E. Tiderman, Box 50, Svartvik.
Sättnaborgen: J. F. Vesterlund, Flata, Kofland.
Vintergatan: Karl Boberg, Hörningsholm, Alnö.
Vinterbloss: J. W. Öberg, Västanå, Maj.
Våblomman: Axel Sidén, Nyvik, Hovid.
Säterborgen: Lars G. Meijer, Gissjö, Fränsta.
Skärgårdsblomman: Linda Henriksson, Vikarbodarna, Maj.
Nordéns Kämpe: J. A. Bjelkström, Nordanede, Torpshammar.
Vårhälsning: E. J. Åslin, Västanå, Järkvitsle.
Nytt Hopp: Is. Strandlund, Åsäng, Stavreviken.
Nyborg: J. F. Sundström, Nybo, Östavall.
Naggens Framtid: Konrad Thunström, Naggen, Mellansjö.
Fredsstjärnan: J. A. Hellsten, Gäleg., Viskan.
Gryttjeborg: Erik Andersson, Stormyra, Lucksta.
Böljan: J. A. Björklund, Björkön, Njurunda.
Vinterny: E. G. Jakobsson, Svarvarböle.
Vigor: Karl Lander, Juni, Essvik.
Räddning: Edvin Andersson, Storgatan 65, Sundsvall.
Gimåfors Framtid: Thure Eriksson, Gimåfors.

Blomsterhandeln

Kyrkogatan 14. (Hotell Knaust).
 Telefon 1517. Bostaden 1230.

Nya Begravningsbyrå

Linnéa Ljusberg

Rådhusgatan 9. (K. F. U. M:s hus).
 Telefon 1230.

Allt blir som nytt

efter kemisk tvätt och pressning hos

Dagmar Satz & Son.

Storgatan 54. Tel. 4870 (f. d. Slakteri-
 bolaget).

Order från landsorten exp.

Ungdomslagen — en ny möjlighet.

Bland de betydelsefulla beslut, som fattades på storlogemötet i Härnösand, var beslutet om inrättandet av *ungdomslag* inte det minst betydelsefulla. Om denna nya organisationsform kan man gott säga, att den fyller ett länge känt behov. Varje deltagare i vårt ungdomsarbete har säkerligen känt hur svårt, ja, omöjligt det varit att lägga ungdomslogernas arbete så, att det kunnat tillfredsställa och intressera både de yngre medlemmarna, barnen och de äldre, den halv-vuxna ungdomen. Oftast har väl arbetet lagts med hänsyn till barnens intressen, och då har man i regel mistat medlemmarna, allt eftersom dessa uppnått den ålder, då de börja få andra intressen än demä, som utmärka barnåldern, d. v. s. strax efter det de slutat folkskolan. Detta har varit regel. På enstaka ställen har ledaren i stället lämpat arbetet efter ungdomens intressen, men då ha i stället barnen känt sig utanför, och ungdomslagen har kommit att så gott som fullständigt sakna barn bland sina medlemmar. Själslivet under barnåren skiljer sig så mycket från övergångsårens, att försöken att sammanhålla barnens och övergångsårens ungdom i samma föreningar måste vara dömda att misslyckas. De ha också misslyckats. Det psykologiskt riktiga är att ha en organisation för barn med för barn avpassat arbetssätt och med arbetsuppgifter, som intressera barn, och en annan organisation för övergångsårens ungdom med för den avpassat arbetssätt och med andra arbetsuppgifter. En organisationsform för övergångsårens ungdom har hittills saknats inom Godtemplarorden, men genom senaste storlogemötets beslut har en sådan skapats. Den nya organisationsformen är ungdomslagen.

I fråga om ungdomslagens arbetsformer råder stor frihet. De kunna arbeta efter ritual, där man önskar detta, de kunna arbeta under mycket fria och enkla former, där man så önskar. Det enda obligatoriska är avläggande av nykterhetslöftet.

Även i fråga om arbetsuppgifterna råder den största frihet. Ungdomslagen kunna syssla med praktiskt arbete, t. ex. slöjd, de kunna idka gymnastik eller idrott, de kunna syssla med något skolämne, t. ex. rättskrivning eller räkning, eller med annan intellektuell verksamhet. Eller, vilket kanske är det bästa, de kunna sysselsätta sig med ett par olika arbetsuppgifter.

Ö. I. U. har utgivit en liten handledning, »Hur bildas och arbetar ett ungdomslag?» där klart och koncist redogöres för ungdomslagens arbetsformer och arbetsuppgifter. Närmare handledning i fråga om själva arbetet kan erhållas genom de för ungdomslagen och ungdomscirkelarna utgivna studieplanerna. Hittills föreligga studieplaner i nykterhetsfrågan, svenska språket, svensk litteraturhistoria och allmän historia jämte en plan för brevväxling mellan nordisk ungdom. Studieplaner inom andra ämnen äro under förberedelse. Såväl Ö. I. U:s handledning som studieplanerna kunna erhållas från Ö. I. U. eller O. S. L. Dessa stå också, så långt det är dem möjligt, gärna till tjänst med råd och upplysningar i fråga om arbetets detaljer.

Ungdomslagen äro organiserade inom Godtemplarorden, alltså nykterhetsföreningar. Men de äro samtidigt *studiecirklar*. Sedan många år ha bland våra övriga cirkeltyper också funnits *ungdomscirklar*, studiecirklar för övergångsårens ungdom. Ungdomslagen skola i sitt arbete vara sådana ungdomscirklar, och de skola också rapportera som sådana för sitt arbete till Ordens studieledning. Ungdomslagen utgöra ett gränsområde mellan ungdomsverksamheten och studieverksamheten, av lika stor betydelse för båda och, får man hoppas, omfattade med lika stort intresse av båda dessa verksamhetsgrenars målsmän. För ungdomsverksamheten äro ungdomslagen en fortsättning på ungdomslogernas arbete, en brygga över den klyfta, som hittills funnits mellan ungdomslagen och grundlogen, ett medel att behålla de unga i Godtemplarorden, lika väl som en fortsättning av det allmänna uppfostringsarbete, som bedrivs i ungdomslogerna. För studieverksamheten äro ungdomslagen en organisationsform för bildningsarbete bland övergångsårens ungdom, en värdefull, ja, nödvändig förberedelse för de vuxnas bildningsarbete. Mätte det stå klart för alla medlemmar av vår Orden, för alla som intressera sig för nykterhet, folkbildning och folkuppfostran, vilken betydelse ett bildnings- och fostringsarbete bland den hittills rätt försummade ungdomen i övergångsåldern i själva verket har, så att den form för sådant bildnings- och fostringsarbete, som skapats genom sista storlogemötets beslut, verkligen kommer att tagas i anspråk i den utsträckning, som den förtjänar. Inte minst böra vi inom studieverksamheten göra vad vi kunna för att så skall ske. Ungdomslagen äro en studieverksamhetens angelägenhet lika väl som en ungdomsverksamhetens. G. A. Ljungberg.

Till jubiléerna.

ERIK VIKLUND

L. D. i logen 176 Folkets Vål, Strand.

(Forts. från sid. 8.)

om br Englund's arbetsinsats i distriktlogens tjänst, är den, att han gått till verket med stor kärlek till godtemplarorden och att han alltid velat göra sitt bästa.

Till sitt ursprungliga yrke var br E. sågverksarbetare. 1915 tillträdde han platsen som föreståndare för Svala kommunhem. Sedan den, som 1929 valts till kommunalkamrer kommit, sett sig om och flytt hem till sitt land igen, valdes br E. till kommunalkamrer.

Hans övriga kommunala insatser äro legio. Skall vi ens våga göra ett försök att räkna upp dem alla? Vi ta några ur högen: medlemsskap i fattigvårdsstyrelsen och kommunalnämnden, kommunalfullmäktiges ordf. sedan 8 år, tidigare ordf. i beredningsutskottet, sitter nu sin andra period som landstingsman, ledamot av dess undervisningsutskott, styrelseledamot i sanatoriedirektionen och i landstingets skolhemsstyrelse o. s. v.

Vi skall inte lasta jubilarer med flera kommunala uppdrag. De nämnda visar säkerligen tillfullo att det finns arbetsförmåga och intresse även för det offentliga livets många gebit.

Bemärkelsedagen, som infaller den 15 jan., skall säkerligen icke förrinna obemärkt, det är då en given sak.

J. N.